

ORD – Lösningar

Övning 1

1. Om du inte vet vad fabel betyder kan du försöka associera det till något sammanhang. Du kanske har sett eller hört någon prata om / *fablernas värld*, ett känt barnprogram från 70-talet som gått i ett flertal repriser. Kanske har du hört talas om att *Aisopos fabler* ofta tas upp på svensklektioner när man pratar om litteraturhistoria.
2. Intetsägande fras och falsk anklagelse har inte mycket att göra med vare sig barnprogram eller litteratur. Stryk därför alternativ A och E. Högtidligt tal och dagdröm är svarsalternativ som inte är helt otänkbara, men moraliserande saga är ett mycket bättre svarsalternativ eftersom det i högsta grad har med litteratur och barnprogram att göra. Stryk alternativ B och D och svara alternativ C, som är rätt.

Övning 2

1. Om du inte vet vad högmodig betyder kan du försöka associera det till något sammanhang. Kanske känner du igen att högmod är en av de sju dödssynderna enligt den katolska kyrkan. Svarsalternativet bör därmed betyda en egenskap som en religion skulle kunna se ner på, troligen en mycket negativ egenskap.
2. Orädd är överhuvudtaget inte en negativ egenskap. Stryk därför alternativ A. Överdriven och påstridig är visserligen negativa egenskaper, men det är svårt att föreställa sig att de skulle klassas som dödssynder. Stryk därför alternativ C och D. Kvar är alternativen självbelåten och egoistisk. Självbelåten, som betyder överdrivet stolt, låter som en egenskap som den katolska kyrkan mycket väl starkt kan se ner på. Egoistisk är också en negativ egenskap, men ordet klingar mer modernt än självbelåten. Stryk därför alternativ E och svara alternativ B, som är rätt.

Övning 3

1. Om du inte vet vad eventualitet betyder kan du försöka associera till andra språk.
2. På engelska finns ordet *eventuality*. Det betyder möjlighet vilket också är ett av svarsalternativen. Svara därför alternativ E, som är rätt.

Övning 4

1. Om du inte vet vad samarit betyder kan du fundera på något sammanhang där du hört uttrycket. Kanske har du hört uttrycket barmhärtig samarit. Kanske har du sett det allra sista avsnittet av Seinfeld där huvudpersonerna fångas för att ha brutit mot "the good samaritan law" när de lät bli att hjälpa en person som blev rånad.
2. Om du vet att barmhärtig kan betyda hjälpsam, eller kommer ihåg handlingen från det sista Seinfeld-avsnittet där huvudpersonerna inte var hjälpsamma, kan du stryka svarsalternativ A, B, C och D och svara E, som är rätt.

Övning 5

1. Om du inte vet vad korpulent betyder kan du dela upp ordet i delarna korp och ulent och börja med att fundera vad korp kan betyda. Försök då associera till andra språk eller något sammanhang där du hört ordet.
2. Korp liknar svenskans kropp med omkastade bokstäver och på andra språk verkar korp också ha med kropp att göra. Kropp heter corps på franska, Körper på tyska, cuerpo på spanska och corpo på italienska. Det sökta ordet bör därför rimligen ha med ordet kropp att göra.
3. Generös, högdragen, förfinad och pratglad är ord som inte kan sägas vara beskrivningar av en kropp. Stryk därför alternativ B, C, D och E. Kvar är ordet fetlagd, ett ord som kan beskriva en kropp. Svara därför A, som är rätt.

Övning 6

1. Om du inte vet vad föreligga betyder kan du försöka associera till något sammanhang där du hört ordet.
2. Kanske har du hört eller läst uttryck liknande "det bedöms inte föreligga någon risk". Fundera då över vilka av svarsalternativen som kan passa in istället för ordet föreligga.
3. Svarsalternativen tyckas, hinna med, tillmötesgå och presentera medför märkliga meningar. Finnas däremot är ett ord som passar in i meningen. Stryk därför alternativen B, C, D och E och svara A, som är rätt.

Övning 7

1. Om du inte vet vad kakofoni betyder kan du dela upp ordet i delarna kako och foni. Foni kanske för tankarna till ord som telefoni och megafon. Foni bör därför stå för något som har med ljud att göra.
2. Lustigheter, uppståndelse, vansinne och orimligheter har inte med ljud att göra. Det har däremot missljud. Stryk därför alternativen B, C, D och E och svara A, som är rätt.

Övning 8

1. Om du inte vet vad drive betyder kan du associera till andra språk. På engelska betyder drive att köra eller körning. Det kan också betyda att driva på.
2. Risktagande, investering, vägval och uppgång har ingen naturlig koppling till körning eller pådrivning. Det har däremot kampanj. Stryk därför alternativen A, B, C och E och svara D, som är rätt.

Övning 9

1. Om du inte vet vad eminent betyder kan du försöka associera till något sammanhang där du hört ordet. Kanske har du hört till exempel musiker, författare och forskare beskrivas som eminenta och då i positiva sammanhang. Fundera i så fall över vilket ord som bäst passar för att beskriva till exempel musiker, författare och forskare på ett positivt sätt.
2. Enväldig är ett ord som är mer negativt än positivt laddat. Stryk därför E. Känslösam, erfaren och utåtriktad kan visserligen ses som positiva egenskaper, men är inte de mest centrala egenskaperna för att beskriva till exempel musiker, författare och forskare. Framstående, som kan betyda betydelsefull, är ett ord som passar för att beskriva dessa yrkesgruppers verk och arbeten. Stryk därför alternativen B, C, D och E och svara A, som är rätt.

Övning 10

1. Om du inte vet vad ordet aperitif betyder kan du försöka associera till något sammanhang där du hört ordet. Kanske har du på restaurang eller på film hört frågan "Önskas en aperitif före maten?". Fundera i så fall över vilket svarsalternativ som passar bäst på något man kan tänkas vilja ha före maten.
2. Svartsalternativen bakverk, garnering och efterrätt går bort eftersom det inte kan vara något man efterfrågar före maten. Stryk svarsalternativ A, B och D. Tilltugg är något man äter tillsammans med en dryck och är inte helt otänkbart. Men fördrink passar bättre eftersom det är något man dricker just före maten. Stryk E och svara C, som är rätt.

Övning 11

1. Om du inte vet vad ackumulation betyder kan du försöka associera till något sammanhang där du hört ordet. Kanske kopplar du ihop ordet ackumulator med batteri. Ett batteri innehåller lagrad energi och det är då rimligt att anta att ackumulation har en betydelse som har med lagring att göra. Du kan fundera över vilket svarsalternativ som bäst stämmer överens med ordet lagring.

2. Svartalternativen tillvänjning, avskiljande, sammanställning och uppvärmning har inget med lagring att göra. Anhopning, som kan betyda samling, har med lagring att göra. Stryk därför alternativen A, B, C och E och svara D, som är rätt.

Övning 12

1. Om du inte vet vad frimodig betyder kan du dela upp ordet i förledet fri och efterledet modig.
2. Ordet bör ha en betydelse som har med ordet modig att göra. Någon sådan koppling är svår att hitta till orden rörlig, frågvis, hederlig och okritisk. Ordet rättfram skulle kunna tolkas som att man är modig att säga vad man tycker. Stryk därför alternativen A, B, C och D och svara E, som är rätt.

Övning 13

1. Om du inte vet vad håglöshet betyder kan du försöka associera till andra språk.
2. På engelska finns ordet indolence. Det betyder lathet eller håglöshet, som också är ett av svartalternativen. Svara därför alternativ A, som är rätt.

Övning 14

1. Om du inte vet vad koncern betyder kan du dela upp ordet i mindre delar. Koncern inleds med förledet ko (eller kon). Det betyder tillsammans eller hopslagning och finns till exempel i koalition, Kooperation eller kollektiv. Det innebär att rätt svartalternativ ska ha betydelsen flera av något som gör något tillsammans eller som är hopslaget.
2. Samtliga svartalternativ har med företag att göra men endast ett innebär flera företag: bolagsgrupp Stryk därför alternativen B, C, D och E och svara A, som är rätt.

Övning 15

1. Om du inte vet vad plausibel betyder kan du försöka associera till andra språk.
2. På engelska finns ordet plausible. Det betyder tänkbar eller trolig, som också är ett av svartalternativen. Svara därför alternativ A, som är rätt.

Övning 16

1. Om du inte vet vad antropologi betyder kan du dela upp ordet i delarna antrop(o) och logi.
2. Suffixet logi betyder läran om, men det ger oss inte så mycket eftersom alla svartalternativ innehåller läran om något. Fundera över något

sammanhang där du hört något ord som innehåller antrop(o). Kanske har du hört ordet filantrop som betyder välgörare och människovän. Prefixet fil- betyder att man är vän av något. I så fall måste antrop ha betydelsen människa.

3. Antropologi borde alltså betyda läran om människan. Svara därför alternativ A, som är rätt.

Övning 17

1. Om du inte vet vad estradör betyder, försök associera det till något sammanhang. Kanske vet du att ordet estrad betyder scen. Eftersom alla fem alternativen är någon form av yrken kan du titta närmare på de som faktiskt står på en scen i yrket.
2. Skulptör och forskare har inget med scenen att göra, så du kan stryka alternativ B och D. En manusförfattare skriver film- och teatermanus men står inte själv på scenen. En stuntman jobbar med film, men står inte på scen. Stryk därför även alternativ A och E. Svara alternativ C, som är rätt.

Övning 18

1. Här ska du alltså välja det alternativ som du tycker bäst förklarar ordet kontrastera. Om du är bekant med ordet kan du troligen se det rätta alternativet. Om inte, är en lösning att försöka associera ordet till ett bekant sammanhang.
2. Du kanske kommer att tänka på inställningen för bildskärmar eller fotografier som heter kontrast eller contrast på engelska. Att öka kontrasten förstärker skillnaden mellan färgerna i bilden. Du kan också prova att dela upp ordet i mindre delar och se om det kan ge dig några ledtrådar. Ordet kontra, som ju är början på kontrastera, är detsamma som att gå till motanfall. Eller så kanske du kommer att tänka på sporttermen kontring?
3. Det här är olika möjliga associationer för att komma fram till att kontrastera betyder bilda motsats. Svara därför alternativ E, som är rätt.